

Till svårigheterna att förstå fältet hör också att Wiklund varit sparsam med att redogöra för informanternas konstnärliga uttryck. Somligt av informanternas konstutövande kan betraktas som ett privat konstutövande och den personliga tillfredsställelsen är viktig. Detta skapande är påverkat av deras egna biografier. I konsten problematiseras och tematiseras relationen till hemlandet, att avvika från hemlandets normer och mötet med det nya landet. Detta får vi veta, men för en förståelse av fältet hade detta gärna fått presenterats utförligare. En av fördelarna med Bourdieu är hur han i sina undersökningar väver samman det sociala och estetiska uttrycket. Med anonymiseringen följer att vi inte fullt ut kan ta del av de konstnärliga uttryck som konstituerar det alternativa kreativa fältet. Det blir konst utan illustrationer. Här försvinner en viktig del av förståelsen av det alternativa kreativa fältet som med detta blir lite diffust.

Jag har samtidigt en förståelse för att Wiklund håller på anonymiseringen. Avhandlingen väcker snarare generella frågor om anonymisering. Det är utan tvekan kutym att skydda de studerades identitet. Anonymisering är såväl ett vetenskapligt ideal och ett exempel på ett forskareiskt förhållningssätt. Så sker i de flesta samtida undersökningar. Det är vällovligt. Men ibland, och särskilt i samband med studier av estetiska verksamheter, har jag bl.a. tänkt att en stor del av forskarnas kunskaper om konstnärlig sammanhang går till spillo. Till grund för de vetenskapliga studierna ligger ofta samtal med konstutövarna där deras verk och liv dokumenteras och diskuteras. De forskningsetiska konventionerna skyddar dem som studerats, men grumlar sikten för oss läsare.

Jag är också lite fundersam inför tillämpningen av kosmopolitism. Det är en begreppslighet som på många sätt hjälper till att förstå det sammanhang och den grupp som Wiklund studerar. Det finns en otydlighet i vilka som räknas dit. Det är dock inte det största problemet. Jag har svårt för den betydelseglidning som begreppet kosmopolitism bär med sig. Wiklund använder förtjänstfullt begreppet när hon diskuterar hur globaliseringens vardaglighet ter sig för hennes informanter. Det finns här en tendens till att kosmopolitism också är ett ideal för hur det borde vara. Att vi som människor kan känna igen oss i varandra och att det kan vara viktigare än nationella stereotyper och föreställningar. Det är i sig gott och väl, men det framstår för mig som att dessa ideal skaver mot de resultat som Wiklund presenterar i avhandlingen, där nationalstaten likaväl som rasifierade stereotyper också är en del av den kosmopolitiska vardagen.

Avhandlingen väcker också frågor om det förgivettagna. Avhandlingen är författad på svenska och vänder sig förmodligen till en läsekrets som främst är bekanta med svenska förhållanden. Vi vägleds in i de japanska förhållandena och får en förståelse för informanternas bakgrund. När det gäller New York lär vi oss om Greenwich Village och bohemer och hur det finns paralleller till nutidens hipsters och dagens Brooklyn. Det är utan tvekan två viktiga konnotativa rum som presenteras. Samtidigt är jag som läsare lite frågande till hur arbetsmarknad, visumregler och liknande fungerar i dagens USA och New York. Det betyder kanske inte så mycket för förståelsen av *Kreativa liv*, men jag får ibland känslan av att New York och USA idag upplevs som så självklart att sammanhanget tas som för mer givet än vad det faktiskt är. Wiklund skriver att hon vill undvika en exotiserande bild av Japan, men jag tror att vi också lever med exotiserande idéer av New York, som förmedlats via film och andra medier.

Avslutningsvis vill jag dock betona att Lisa Wiklunds *Kreativa liv* på många sätt är en bra avhandling. Den ger insikter i en grupp migranternas liv och vardag. Hipstern, öknamnet för en av samtidens sociala karaktärer, problematiseras och får ett mer vardagligt ansikte. Den ger också en förståelse för hur urbana sociala kategorier och stadsrummet formar och formas i relation till varandra. Avhandlingen är ett viktigt och intressant bidrag till urbanforskning och etnicitetsstudier, likaväl som till studiet av populärkultur och konstnärlig verksamhet.

Lars Kaijser, Stockholm

Lillemor Nyström: *I skuggan av en borg. Vardag och fest på Krappereups gods 1881–1995*. Institutionen för kulturvetenskaper, Göteborgs universitet 2014. 309 s., ill. English summary. ISBN 978-91-628-9066-7.

Lillemor Nyström har skrivit en avhandling om Krappereups gods i Skåne under perioden 1881–1995. Den relativt långa inledningen (60 sidor) innehåller de sedvanliga ingredienserna i en avhandling, men här finns också några empiriska avsnitt om de anställda och godsägarna.

Sedan följer kapitel 2, "Borgen och Gården: Bakgrund och scenografi", där vi får en kort (7 sidor) överblick över godset idag samt en historisk bakgrund från tillkomsten 1300 fram till idag. Med "idag" avses

2009–2010, enligt vad som går att utläsa i bilder och hänvisningar.

Efter denna introduktion tar den empiriska huvuddelen i avhandlingen sin början, vilken består av fyra kapitel. Dessa är indelade i två block efter tidsperiod, vilka i sin tur är indelade i två fysiska platser. ”Borgen” står då för själva godssets huvudbyggnader och ”Gården” för lantbruket/trädgården. Kapitlen om den första tidsperioden (1881–1945) är ungefär dubbelt så långa som kapitlen om åren 1945–1995.

I alla fyra kapitlen återfinns empiri om yrkesroller och positioner. Vi får möta hela spektret i fråga om social status, fördelat över hela tidsperioden: friherrinnan, baronen, mamsellen, kusken, pigan, stataren, men också lantarbetaren och kontoristen. Varje kapitel avslutas med en teoretisk sammanfattning. Utöver dessa generella delar behandlar kapitlen olika ämnen. I ”Borgen. Tingens lyskraft och festens korta ögonblick 1881–1945” ligger fokus på status och föremål. I ”Gården. Det moderna tar form 1881–1945” diskuteras modernisering, teknikintresse, men också statarsystemet med deras familjer och trädgårdsarbetarna. I den senare delen, som behandlar efterkrigstiden fram till idag, finns en mycket utförlig skildring av en fest 1982 i ”Borgen. Nya generationer 1945–1995”. Handelsträdgård och parkarbete diskuteras i huvudsak när det gäller det sista empiriska kapitlet ”Gården. Mot framtiden 1945–1995”. Avhandlingen avslutas med en sammanfattande diskussion.

Min övergripande fråga till den här avhandlingen har varit: kan man skriva en avhandling om en borg? Vad krävs för det? Till att börja med beror det naturligtvis på frågan som ställs och syftet med avhandlingen. Det övergripande syftet med avhandlingen beskrivs så här: ”att undersöka och analysera levnadsvillkoren för några av de människor som tillbringade en stor del av sitt liv på Krapperups gods och deras integration med materialiteten” (s. 15). Utöver detta finns en mångfald av delsyften, ambitioner och avsikter, rörande makt och motstånd mellan underlydande och överordnad, modernisering av godset och hur det hanterades av de anställda. Nyström vill också uppmärksamma situationella sociala gränsoverskridningar för att kunna upptäcka förändringar i hierarkiska strukturer över tid och ”tydliggöra förändringsprocesser” (s. 17) samtidigt som det finns en ambition att ”fokusera på enskilda händelser där integrationen mellan människor och ting synliggörs” (ibid.). Den intention som kanske bäst beskriver vad vi kan förvänta oss skymtar fram här.

Att på ett detaljerat vis uppmärksamma materialiteten

i borg- och gårdspersonalens arbetsplatser, relationer mellan godsägare och anställda samt anställda sinsemellan bidrar avhandlingen till kunskap om *vad som utspann sig* i vardagslivets och festernas Krapperup [min kursivering] (s. 16).

Ambitionen som lyser igenom texten är att berätta så mycket som möjligt om Krapperups gods, vilket är en minst sagt problematisk utgångspunkt för en avhandling. I det huvudsakliga syftet ryms både levnadsvillkor och hierarkier, vilka kan gå väl ihop förstås, men när det sedan läggs på flera bitar, som modernisering av jordbruket, och teoretiska perspektiv mixas in i syftet så att de blir till undersökningsobjekt, tappar Nyström fokus. Den här oklarheten i inledningen straffar sig sedan genom hela texten, som trots dispositionens antydning om kronologisk ordning är tämligen spretig. Med detta sagt vill jag först lyfta upp tre intressanta trådar som läsaren får ta del av i avhandlingen. En bärande idé genom hela avhandlingen är materialiteten. I diskussionen om möbler och makt (s. 88) används verkligen materialitet som en ingång till en maktanalys. Här bjuds vi på olikheter i träslag, stoppning, tyger, hur betjänten och betjäntgossen definieras av skillnader i mahogny och furu, stoppade och hårda möbler. Också diskussionen om mamseller (sedermera hushållerskor) som en mellanposition och en ställföreträdare för ”frun” är intressant, och genomgående finns en ambition att verkligen få fram hela fältet av sociala positioneringar inom godset. Även noteringen att det fanns en barnjungfru åt kokerskan och diskussionen om att godset kunde sägas vara uppbyggt av flera hushållsenheter i inbördes hierarkisk ordning, är mycket intressant. En tredje textdel där det glimrar till lite extra är där de anställda förfasar sig sinsemellan över överklassens brist på ordning. Här kunde med fördel kopplingar ha gjorts till forskning om respektabilitet som ett ideal för arbetarklassen och bohemiskt leverne som ett privilegium för de välbeställda, men också hur idealet skötsamhet fungerade som ett motstånd mot de överordnade. Att se dem tappa kontrollen används som ett sätt att distansera sig från dem, vilket jag även stött på i många andra sammanhang (Agnidakis 2013:188, Molund 2012:81).

Tid och samhällelig kontext

När det gäller tidsaspekten finns det i huvudsak fyra problem: avhandlingens tidsliga avgränsning, kronologin, svårigheten att följa processerna över tid samt bristen på samhällelig kontext. 1945 utgör nu en skiljelinje mellan undersökningsperioderna, men valet motiveras inte. Avgränsningen bakåt, 1880-talet, kunde ha varit

lämplig av flera skäl, men anges bara som den tidpunkt då en ny generation flyttade in på godset. Här saknas en samhällelig kontext. Avgränsningen framåt i tiden är dock kanske den mest problematiska, 1995. Det beskrivs i avhandlingen som ”idag” (vilket gäller även för 2009–2010, som vi sett ovan) och fördröjningen av avhandlingsarbetet är antagligen anledningen till det. Vid en fråga under disputationen bekräftar Nyström att det var då intervjuerna gjordes och att tanken var att täcka in hela tidsrymden fram till dess, från 1881. Alternativa avgränsningar hade kunnat vara 1964, då Krapperup upphörde att vara fideikommiss eller 1967 då Krapperupska stiftelsen bildades. Det hade också kunnat vara 1976, då den ”siste baronen”, avled. Kan man säga att godset egentligen var detsamma sedan han lämnat jordelivet? När guiderna tog över slott och salar efter att hans anförvant gått bort på 1980-talet, var blir maktanalysen av då? Fungerar syftet och frågeställningarna när ord som godsägare får en helt annan betydelse? Är det ens samma plats vi pratar om efter 1982, den slutpunkt som sattes av ägarna själva genom ”En annorlunda fest”?

Dispositionen ger en förväntan om kronologisk ordning, vilket blir förvirrande när man kommer till texten. Beskrivningarna känns märkligt tidlösa, läsaren vet inte om det är 1880 eller 1910 som åsyftas och då och då inflikas små referenser till ”nutid”. Växlingen mellan olika tider gör också att förändringen framstår som att den sker genom ett obestämt framåtskridande, skildrat genom enstaka händelser som gör själva processen otydlig.

Tidsindelningen i de båda epokerna stämmer inte heller riktigt, det finns material som sticker iväg utanför tidsramarna i respektive del (t.ex. i första delen, s. 54, 57–58, 139).

Det sker också en krock mellan den kronologiska indelningen och fokus på förändring å ena sidan, och avsaknaden av samhällelig kontext å den andra. Att överhuvudtaget tala om klass och hierarkier utan att ta in den samtida kontexten blir svårt. Det är som att Krapperup skulle färdas i en egen tidsbubbla i samhället. På åtskilliga ställen hade en koppling till åtminstone nationella förhållanden varit välgörande. Att hänvisa till ”den allmänna tidsandan” (s. 207) räcker inte. Den svindlande korta redogörelsen för kvinnors arbetsliv räcker inte heller. Det här problemet har också att göra med vilken typ av material som använts: allt arkivmaterial är hämtat från godsets eget arkiv, intervjuerna är gjorda med anställda och f.d. anställda på Krapperup samt i vissa fall deras bekanta och släktingar.

Teori: Latour och fröna

Avhandlingens intressanta empiri blir skymd av en överentusiastisk användning av Bruno Latours teorier. Istället för att klargöra analysen och locka fram nya betydelser i empirin ställer sig teorin i vägen för ett mer lågfrekvent analyserande, vilket är synd. Problemet ligger i tillämpningen av hans begrepp och av aktör-nätverksteorin. Exempelvis är begreppet *materialitet* mycket viktigt i avhandlingen. Min vardagsförståelse av begreppet, som jag alltså själv inte använt eller är särskilt insatt i, är att materialitet är tillvarons materiella sida, en aspekt av verkligheten. Eller ännu hellre, materialitet kan användas som ett sätt att nå ny kunskap om något och har därmed en möjlighet att utgöra ett teoretiskt perspektiv. Nyström använder oftast begreppet som synonymt med materia (vilket blir extra otäck när hon skriver att människor och föremål *integreras* med varandra, istället för att använda uttrycket interaktion). Det används som fråga om mängd; ett bord får utgöra en materialitet, eller uttryck som ”1950-talets materialitet”, ”Krapperups materialitet” används. Å andra sidan finns uttryck som ”idén om en middagsbjudning materialiserades genom såsen” (s. 261). Det här är vad jag vill kalla ett överdirekt eller bokstavligt användande av teori, vilket inte är helt ovanligt. Forskaren väljer att försöka klistra de teoretiska resonemangen rakt på empirin, utan den plågsamma process som innebär att författaren smälter och omformar det man har läst. Teori är per definition abstrakt, åtminstone i den bemärkelse etnologer använder sig av den. Den måste läsas, förstås, och uttryckas av varje enskild forskare. Den går inte att göra till ett pålägg eftersom dess funktion att öppna nya, magiska rum, helt försvinner då.

Ett annat begrepp som blir problematiskt i texten är *svart låda*. I texten ”Den store Leviatan isärskruvad” (1981) som Latour skrev med Michel Callon, står det så här: ”En aktör växer med det antal relationer han eller hon kan placera i, som man säger, svarta lådor” (Latour (1981) 2012:19). Exempel på element man kan placera i svarta lådor är tänkesätt, sedvanor, krafter och föremål. En svart låda innehåller det som inte längre behöver tas under omprövning, ”dessa saker vars innehåll har blivit något betydelselöst” (ibid.). Makroaktörer behöver inte förhandla lika intensivt om allting, vilket spar energi. Man behöver då inte ständigt ”återställa indexikalitet” skriver Latour (ibid.:17).

Nyström använder begreppet väldigt fantasifullt; runt nymodigheten betäckningsbox för grisar bildas en svart låda, de övergivna skrivmaskinerna på kontoret lades i

en svart box. Det är återigen en överdirekt, bokstavlig tillämpning av teori. Det som boxades var *möjligen* överenskommelsen om vad som var omodernt och färdigt att kassera. Utvecklingsoptimismen kunde ha varit det som ”låg i lådan”.

Samma sak gäller begreppen nätverk och aktant. Essensen i Latours teori, enligt Nyström, är att man aldrig kan tala om föremål eller sociala relationer utan ställs alltid inför händelseförlopp som utgör förbindelser mellan människor och icke människor. Frågan jag som läsare ställer mig är: kan vad som helst få utgöra ett sådant händelseförlopp? Nyström skriver att det inte är viktigt vad hon skriver utan hur. Jag skulle säga att en central fråga också är varför? Varför lyfta upp exempelvis frönas växt till produktion och hur de understödjer borgens ekonomi? Eller beskriva stunden då en kristallkrona köps i en affär i Paris som ett tillfälligt nätverk som snabbt upplöstes? (s. 110f.). Eller påstå att mingla och gå nerför trappan på en fest kan utgöra tillfälliga nätverk? (s. 226). Eller när föremålen på kontoret redan bildat ett nätverk innan ens kontoristen kommit dit? (s. 248). Var hamnar vi om allt kan vara ett nätverk, en aktant, en svart låda? Kan alla rutiner, allt som inte förändras, vara ”svarta lådor”? Vad vinner man på att kalla en ko för ”de mjölkproducerande icke-mänskliga aktanterna”? (s. 187). Vad ska vi med den typen av resonemang? Nyström skriver:

Enligt Bruno Latour skall även triviala situationer beskrivas för att visa hur någonting tar form eller hur olika aktanter är förknippade med varandra. Det vill säga, allt som ingår i en kedja med olika situationer måste beaktas i analysen. Latour visar detta tydligt i artikeln *Circulating Reference* när han menar att ett mödosamt vetenskapligt arbete skulle gå förlorat om vissa delar i ett moment togs bort eller försvann (Latour 1999:29). Tolkningsarbetet skall påbörjas med händelseförloppets inledning och sedan följa processen i sin helhet, menar Latour, och det han hänvisar till går att jämföra med blomsterodlingen i Krapperups växthus såsom Axelsson beskrev situationen. Det fanns flera sätt att odla blommor i trädgårdsmästeriet beroende på sort. Frön kunde antingen sås ute på våren [etc.] (s.184).

Varför behöver vi välja vissa händelseförlopp framför andra? Kan man tänka i termer av Sherry Ortners ”nyckelscenarios”, att vi använder vissa situationer som nycklar för att förstå förändring, maktrelationer eller vad

det nu är som formulerats i vårt syfte? Återigen bottnar problemen i det alltför oklara syftet.

Och vad händer med maktanalysen när allt hänger samman i harmoniska nätverk? Bildandet av jordbruks-tekniska föreningen på Krapperup ser Nyström som en strävan efter demokratiskt inflytande från ledningens sida. Det kan också betraktas som ett led i en rationalisering. Att utbilda arbetarna och utvinna deras idéer kan lika gärna ses som en maktstrategi som en strävan efter demokrati. Det beror på vilket perspektiv man väljer. Man kan eventuellt välja Latour igen, och säga att friherren lyckades få alla på Krapperup att vilja samma sak som han, en ökad produktivitet för gården. Även om Nyström vill hålla fast vid det harmoniska och ändå behålla maktanalysen finns det öppningar hos Latour: ”Han eller hon som har förmågan att likrikta värderingar besitter maktens hemlighet” (Latour: 1999:28). Men det görs inte i avhandlingen.

Trovärdighet

Nyström arbetar på Krapperups gods och studien finansieras delvis av medel från Gyllenstiernska Krapperupsstiftelsen. Det ger ett engagemang och ett inkännande av miljön, vilket Nyström påpekar, men det medför naturligtvis också risker. Nackdelarna, uppger Nyström, är att vissa sakförhållanden varit så självklara att hon inte skrivit ut dem. Hon uppger också att hon avstått från vissa typer av uppgifter eftersom de kan upplevas som känsliga. Det är naturligtvis svårt att veta vad som plockats bort och det är en etisk avvägning, men några av exemplen tror jag inte hade tagits bort utan Nyströms personliga relation till godset. I avhandlingens engelska sammanfattning återges exempelvis avsnitt som hade tillfört en välbehövlig motvikt till den bild av godset som harmonisk helhet, men har plockats bort i brödtexten. Visserligen finns ansatser till maktanalys och reflexivitet, men frågan hade behövt ytterligare problematisering.

En annan fråga om trovärdighet handlar om den empiriska underbyggnaden och möjligheten att kontrollera källor. I avsnitt som baserats på arkivmaterial har Nyström använt sig av vad hon kallar historisering, med hänvisning till Annalesskolan. Det är en orättvis jämförelse. Annalesskolan grundade sig på mängder av källmaterial, där man genom noggrann analys försökt skönja övergripande normer i det förflutna. Det Nyström benämner som historisering är de utsagor hon gör om livet på Krapperup med utgångspunkt i möbler, rumsliga förhållanden och enstaka arkivbelägg. Karin Salomons-

son har använt sig av begreppet hyperberättelse i sin avhandling, när hon försökte iscensätta ett skeende (Salomonsson 1998:96). Det hade möjligen kunnat vara en mer adekvat term. Skillnaden är att Salomonsson skrev dessa utifrån mängder av observationer och ett omfattande källmaterial och konstruerade medvetet ett typfall. Nyström vill iscensätta vardagen som den kunde ha sett ut, vilket är en annan ambition. Det hade behövts ett kompletterande arkivmaterial för att få till den massa som krävs för att kunna göra en trovärdig beskrivning av människors vardagsliv på Krapperup, åtminstone under perioden innan intervjuerna började ha täckning (1920-talet). Det kunde ha varit rättegångsmaterial, dagböcker, skildringar i dagspress m.m.

Att använda flera typer av material är inte ovanligt bland etnologer. Men att bygga ena halvan av avhandlingen på arkivalier och andra halvan på intervjuer hade behövt en mer utförlig diskussion. Vilka kvalitativa skillnader ligger i att arkivmaterialet framställts av människor som arbetat på Krapperup och att forskaren fokuserar samma kategori människors vardagsliv i intervjuerna? Brevet är ett relativt oproblemiskt arkivmaterial när det gäller att komma åt vardagsliv, men redan mellan brev och intervju finns en rad viktiga skillnader. En intervju inbegriper ju också den person som styr samtalet, det är något helt annat än en mottagare av ett brev, vilket får konsekvenser för det sagda. Ekonomiska uppgifter och inventarielistor kräver avsevärt mycket mer av tolkning och kontext för att kunna leverera en förståelse för människors vardagsliv, för att inte tala om frågor om makt och hierarkier.

Utöver detta lämnar själva hantverket med hänvisningar och referenser en hel del att önska. Hänvisningarna innehåller inte alltid vad man förväntar sig och det händer mer än en gång att texten behandlar Krapperup men noten refererar till något utanför. Inget fel med det, ifall den huvudsakliga poängen är att t.ex. göra jämförelser, men det är snarare på de ställen man förväntar sig en hänvisning som skulle göra det möjligt att kolla källan som noten glider iväg mot det generella. Även hänvisningen till annan forskning svajar betänkligt, kanske framförallt när det gäller Skeggs och Bourdieu.

Avslutning

Jag vill avslutningsvis återkomma till frågan: går det att skriva en avhandling om en borg? Vad krävs för det? Först och främst krävs ett fungerande syfte, som inte kan stanna vid att berätta så mycket som möjligt om Krapperups gods. Sedan beror det på förmågan att lyfta blicken,

antingen via jämförelser (empiriskt), via teoretiska resonemang eller via någon form av samhällelig kontextualisering. Helst bör alla dessa delar finnas, tillsammans med en rejäl diskussion om metod och material. Det finns ansatser till allt detta i avhandlingen, men de når inte hela vägen fram. Teorin tillför inte tillräckligt och tillämpas tämligen urskiljningslöst, empiriska luckor fylls ut av antaganden. Metoden förblir oklar liksom källanvändningen, syftet är inte tillräckligt spetsat. De förändringsprocesser som Nyström vill skildra blir ofta svårbegripliga eftersom den samhälleliga kontexten till stora delar saknas och eftersom framställningen inte tillåter oss att se sammanhangen klart.

Ändå tillför avhandlingen en nära bild av hur ett ”mikrosamhälle” som Krapperup kunde fungera, sett ur detaljens och den sociala organisationens synvinkel, med materialitet och rumslighet som tydliga beståndsdelar. Det går heller inte att ta miste på författarens engagemang när det gäller att förmedla nya kunskaper om Krapperups gods. I avslutningen görs en återkoppling till temat makt och motstånd, med utgångspunkt i den rika empiri läsaren vid det laget bekantat sig med, och det finns också några nya uppslag att fundera vidare över.

Maria Vallström, Uppsala

Maria Strömbäck: *Skapa rum. Ungfemininitet, kroppslighet och psykisk hälsa – genusmedveten och hälsofrämjande intervention*. Samhällsmedicin och rehabilitering, fysioterapi. Klinisk vetenskap, psykiatri. Umeå centrum för genusstudier, Genusforskar-skolan, Umeå 2014. 151 s. English summary. ISBN 978-91-7601-081-5.

Maria Strömbäcks avhandling *Skapa rum* är framlagd vid Umeå universitet, institutionen för samhällsmedicin och rehabilitering. En annan institutionell tillhörighet utgörs av Umeå center för genusstudier, Genusforskar-skolan. Båda dessa yttre ramverk gör sig tydligt påmind i avhandlingen som är en sammanläggningsavhandling bestående av en kappa om ca femtio sidor och fyra separata kapitel (skrivna av Strömbäck tillsammans med en varierande uppsättning kolleger) om vardera ca 20–25 sidor. Som antyds av underrubriken kan Strömbäcks undersökning beskrivas som en interventionsstudie. Inriktningen anges redan i den inledande sammanfattningen. På en något fyrkantig avhandlingsprosa står här att läsa: